

Regenerace bytového fondu z pohledu památkové péče

Obr. č. 1 Dům v čase. Řada původně jednotných dvojdomků postavených v 1. čtvrtině 20. století. Vizuální proměny domů bez památkové ochrany v čase zleva doprava. Vlevo původní fasáda z doby výstavby z ploch z jemnozrnné a hrubé omítky. Vpravo nejmladší realizovaná regenerace domu s náznakem architektonického členění modelovaného z kontaktního zateplovacího systému s omítkou stěrkovou jemnozrnnou. V posledních letech návrat k vislému formátu oken.

Ing. arch. Jan FALTA

„Regenerace – obnovení?“

Rozmanitost procesu regenerace bytového fondu z pohledu památkové péče, vztah pojmů „regenerace – obnovení“ a „památková obnova“, základní právní rámec „regenerace“ a „památkové obnovy“, srovnání povinností vlastníků při „regeneraci“ nemovitostí podle stavebního zákona¹ a při „památkové obnově“ podle zákona o státní památkové péči², jako i hlavní problémy spojené s obnovou nemovitostí zaměřenou na úspory energií, byla obsahem odborného příspěvku³ předneseného v listopadu 2009 na celostátní konferenci⁴ zaměřené na regeneraci bytového fondu. Přestože regenerace bytového fondu chápána jako jeho „obnovení“ může zahrnovat různorodé stavební činnosti, ve většině případů se zužuje na úpravy vnější obálky domu, mnohdy s očekávanými efekty energetických úspor podporovanými dotačními programy⁵.

Celkové regenerace objektů zahrnující také interiéry a rozvoje jsou podle našich⁶ zkušeností ve výrazně menšině. Vyvolané změny vzhledu staveb nebo jejich částí a dílčích konstrukcí se podílejí na proměně vzhledu měst a obcí. Posouzení do jaké míry je tato proměna exteriéru staveb vyvola-

ná výtvarným vzděláním a citěním stavebníků nebo do jaké míry je formovaná nabídkou stavebních materiálů, jejich barevností a případně finanční dostupností, by si vyžádalo podrobnější zkoumání.

Proměny nemovitostí ležících mimo zájmy památkové péče

V případech, kdy nemovitost není kulturní památkou a ani neleží v památkové rezervaci, památkové zóně ani v památkovém ochranném pásmu, nemůže státní památková péče do způsobu provedení regenerace stavby a tím i vyvolaných změn jejího vzhledu zasahovat. Uplatňuje se zde jen postup podle stavebního zákona⁸. Má-li navrhovaná regenerace objektu charakter udržovacích prací⁹, pak na základě stavební-

ho zákona, stavební povolení ani ohlášení tyto práce nevyžadují, pokud jejich provedení nemůže negativně ovlivnit vzhled stavby a nejde o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou¹⁰. Toto ustanovení, nedotýká-li se záměru kulturní památky, je těžko uplatňovatelné, neboť je otázkou, podle jakých kritérií se před realizací posoudí, zda se jedná o „negativní“ změnu vzhledu.

Právní rámec „regenerace“ nemovitostí v plošně chráněných územích

Stavební činnost nebo proměna vzhledu staveb, které jsou mimo zájmy státní památkové péče vymezené zákonem, nemá přímý vliv na hodnoty chráněné památkovou péčí, ale je stále bohatším „in-

spiračním“ zdrojem více či méně podařených řešení, která ovlivňují přání a představy vlastníků nemovitostí chráněných památkovou péčí a stupňují jejich požadavky na obdobná řešení i v památkově chráněných územích bez ohledu na hodnotu staveb.

U nemovitostí, které jsou kulturní památkou, předem posuzují na základě zákona o státní památkové péči¹² orgány státní památkové péče¹³ návrh způsobu provedení „regenerace“ stavby a tím i vyvolaných změn jejího vzhledu. Povinnosti vlastníkům těchto nemovitostí ukládá § 14 „Obnova kulturních památek“¹⁴ zákona o státní památkové péči.

Památková ochrana kulturních památek nepřináší až na výjimky v praxi problémy, které by vyplýva-

Obr. 2 – Dům na území mimo památkovou ochranu – změna vzhledu. Dům postavený v moderním slohu 30. let 20. století s hladkou škrábanou fasádou bez ozdob, na nároží s obkladem zelené barvy, vystupující, z jedné strany zaoblený arkýř, ostění a nadpraží oken s bílým obkladem. Obklad oken je z tvarovek. Původně ze vzhledu domu nebylo zřejmé, že se jedná o dvě čísla popisná. Na fotografii je zřetelný předěl mezi zateplenou (pravou) částí s jednotlivými horizontálními pásy odstupňovaných odstínů stěrkové omítky zateplovacího systému u výšce podlaží a dosud autentickou částí z doby výstavby (vlevo). Barevnost oken je změněná bez vztahu k rozvrhu fasády a to pouze podle jejich příslušnosti k bytovým jednotkám. Dům je částečně zateplením a změnou barevnosti oken znehodnocen. Objednatel prací a zhotovitel nepochopili architektonickou hodnotu a kompozici objektu a jen mechanicky použili postup často uplatňovaný u panelových domů, při snaze o „rozbití“ plochy jejich fasád barevnými pásy.¹¹

ly z chybějícího povědomí vlastníka nemovitosti o jejím prohlášení za kulturní památku. Problematictější situace je na územích s plošnou památkovou ochranou tj. v zónách a rezervacích¹⁵. Příčiny je možné hledat v délce trvání, určité „neadresnosti“, v některých případech v plošném rozsahu území s památkovou ochranou a případně v nejasných důvodech, které vedly k jejich vyhlášení.

V plošně chráněných územích obdobně platí, že převažující záměry „regenerace“ nemovitosti jsou spojeny se záměrem úspor energií nebo odstraněním „morálně přežitých“ prvků stavby. Podle zákona o státní památkové péči, jsou tyto práce definovány jako „udržovací práce“, případně „změny staveb“.

V památkových rezervacích¹⁶ nebo památkových zónách¹⁷, je nutné k realizaci udržovacích prací na nemovitosti, která není kulturní památkou, si předem vyžádat závazné stanovisko příslušného orgánu státní památkové péče. Nedodržení této povinnosti je u fyzických osob přestupkem¹⁸ a u právnických osob správním deliktem¹⁹. Rozsah udržovacích prací podléhajících správnímu řízení podle zákona o státní památkové péči, není-li omezen příslušnou vyhláškou, kterou byla zóna vyhlášena, je tedy rozsáhlý a dotýká se nejenom exteriérů (vzhledu staveb), ale i interiéru²⁰, a mimo města i doprovodných drobných staveb²¹.

Při určitém zjednodušení problematiky, lze jej označit jako totožný s rozsahem povinností vlastníků kulturních památek.

Plány ochrany památkových rezervací a zón

Novelou zákona o státní památkové péči v roce 2008²² bylo vloženo do zákona o státní památkové péči nové ustanovení²³, které se dotýká pořizování plánů ochrany. Plány ochrany vydává krajský úřad jako opatření obecné povahy o ochraně památkové rezervace nebo památkové zóny nebo jejich částí. Smyslem plánů ochrany je stanovit způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace a památkové zóny z hlediska státní památkové péče. V plánu ochrany je možné určit, u jakých nemovitostí, nejsou-li kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci nebo

Obr. 3 – Záchrana fasády objektu v památkové zóně. Dům v městské památkové zóně, který postavil v roce 1908 Josef Jihlavec, stavitel podle vlastního návrhu pro klempíře Václava Jirotku, ppl. v.v. Fasády objektu byly v havarijním stavu s destruovanými částmi štítů a plastické výzdoby. Během záchrany fasády byly všechny chybějící prvky doplněny a fasáda byla natřena monochromním nátěrem. Okna zdvojená z doby výstavby tj. roku 1908 byla repasována. Obnova štukových omítek opatřených nátěrem je v současné době dobře zvládnutá, a ačkoliv se jedná o činnost řemeslně náročnou, nedochází při realizaci částečné nebo i kompletní výměny nesoudržných omítek k zániku kulturních hodnot.

památkové zóně, nebo u jakých druhů prací na nich, je vyloučena povinnost vlastníka (správce, uživatele) vyžádat si předem závazné stanovisko orgánu státní památkové péče²⁴. Plány ochrany zpracované podle prováděcí vyhlášky²⁵ ministerstva kultury mají odlišnou náplň než plány zásad

památkové ochrany zpracovávané od roku 1997, které byly zaměřeny na definování přípustných nebo potřebných „zásahů“ pro zachování nebo obnovení hodnot památkové rezervace nebo zóny a zahrnovaly i kulturní památky. Nově definované plány ochrany²⁶ se mají stát praktickým a přehled-

ným dokumentem, který může jednoznačně vlastníkům vymezit jejich povinnosti, resp. vyloučit jejich povinnost žádat o závazné stanovisko. Současně správnímu orgánu státní památkové péče stanoví nutný rozsah správních řízení pro účinnou památkovou ochranu plošně chráněného území. Zpracování plánů ochrany, jako praktického a přehledného dokumentu, lze z pohledu orgánu státní památkové péče, ale i vlastníků a stavebníků jen doporučit.

Dosud²⁷ není, mimo neprojednaného návrhu o metodiky²⁸ ke zpracování plánů ochrany plošně chráněných území, žádný plán ochrany vypracován a vyhlášen, proto je postup v plošně chráněných územích stále stejný. Vlastník nemovitosti, která není kulturní památkou, podá žádost o vydání závazného stanoviska příslušnému úřadu obce s rozšířenou působností a ten ji zašle Národnímu památkovému ústavu k vypracování písemného vyjádření³⁰. Po té co obdrží písemné vyjádření Národního památkového ústavu, příslušný úřad obce s rozšířenou působností vydá závazné stanovisko případně samostatně rozhodnutí³¹.

Písemné vyjádření Národního památkového ústavu je tedy jedním, neopominutelným, podkladem³². Dalšími podklady může být archivní materiál, doklady ve spisovně stavebního úřadu, ikonografie, ale i místní znalost vývoje území apod.

Obr. 4 – Obnova fasády škrábané probarvené ve hmotě na kulturní památce. Dům v městské památkové zóně, který postavil v roce 1913 Josef Jihlavec, stavitel z Hradce Králové jako svůj vlastní dům. Objekt před obnovou fasády (viz obr. vlevo) s poškozenou fasádou, která byla obnovena do „původního“ stavu roku 1913 (viz obr. vpravo). Okna „krystalického“ tvaru byla repasována.

Obr. 5 – Obnova fasády škrábané probarvené ve hmotě na kulturní památce – detail. Kvalitu provedení poznamenala malá zkušenost stavební firmy, které se nepodařilo „vytáhnout“ z omítky rovné vodorovné prvky v takové kvalitě, jako se to podařilo v roce 1913. Obnova škrábaných omítek bez vrchního nátěru je náročná na řemeslnou zručnost. Kompletní výměna omítek je v současné době dobře zvládnutá. V případě částečných oprav bez nátěru jen doplněním poškozených částí, nelze dosáhnout v praxi esteticky kvalitního výsledku. Nátěr této omítky způsobuje ztrátu kulturních hodnot.

Obr. 6 – „Regenerace“ fasády domu (omítky, okna) v památkové zóně. Dům v městské památkové zóně, který postavil v letech 1923 až 1924 Josef Novotný, stavitel podle návrhu Ing. Václava Rejchla z Hradce Králové pro Okresní péči o mládež Hradec Králové. Původně ve hmotě probarvená omítka (bíložlutová se slídou) jednoho tmavě cihlového odstínu, kombinující hrubou strukturu v plochách a jemnozrně vystupující prvky (viz obr. vlevo²⁷), byla opravena a opatřena dvoubarevně „štukem“ v jedné zrnitosti (viz obr. vpravo). Plochy jsou opatřeny probarvenou omítkou v růžové barvě a vystupující v barvě žluté²⁸. Současně byla vyměněna okna, která byla původně dvojitá špaletová s profilovaným poucem, za jednoduchá s dvojsklem, napodobující vzhled původních oken z doby výstavby. Okna jsou vyrobena na základě typového systému profilů tzv. oken euro, a proto šíře okenních profilů je větší než originál. Způsobem jakým byla provedena „regenerace“ fasády, ztratil dům estetické kvality a přitom nová úprava již po necelém roce vykazuje poruchy (viz římsa). Omítka z doby výstavby, po bezmála 90 letech bez základní údržby, nevykazovala zásadní poruchy. Příklad dokládá obtížný úkol obnovy nenatírané omítky, rozhodne-li se stavebník pouze pro lokální opravu omítky a ne pro její celkovou výměnu.

„Regenerace“ bytového fondu v památkových územích

Regenerace bytového fondu chápána jako „památková obnova“ podle zákona o státní památkové péči³³ není ze svého ve vztahu k zájmům památkové péče konfliktní, je však zastoupena ve spektru posuzovaných resp. realizovaných záměrů v menší míře. Převažující jsou

záměry „regenerovat“ způsobem, který více či méně promění vzhled nemovitosti. Projevy takového procesu „regenerace“ bytového fondu na vnějším vzhledu nemovitostí v plošně chráněném území se dotýkají zájmů památkové péče tj. fasád uličních i dvorních včetně výplní otvorů zahrnující dveře, okna nebo výkladce, střeš a při-

Obr. 7 – Výměna oken ze sedmdesátých let 20. století za repliky za let 1899–1900 v památkové zóně. Dům v městské památkové zóně, který postavil v letech 1899 až 1900 Robert Schmidt, stavitel podle návrhu Václava Weinhengsta z Hradce Králové pro klempíře Františka Hlávku. Převážná většina oken byla vyměněna v sedmdesátých letech 20. století za zjednodušená zdvojená okna (viz obr. vpravo). Tato okna byla před výměnou v daleko horším technickém stavu, než okna dochovaná z doby výstavby. Nová dvojitá okna z lepeného „euro“ hranolu byla vyrobena jako repliky dochovaných z doby výstavby. Od originálu se replika odlišuje tím, že vnitřní křídla jsou osazena dvojsklem³⁹, těsněním a byla doplněna moderním kováním. Konstruktivní nedostatky⁴⁰ dochovaných oken z doby výstavby byly korigovány. Pro výrobu profilace poutců a klapaček bylo nutné na zakázku vyhotovit speciální „frézu“. Osazení oken je provedeno do polodrážky, obdobně jako u oken dochovaných. Výrobce se během výroby musel vyrovnat s odlišným postupem výroby oken. Porporce replik oken vylepšily celkové architektonické řešení fasády.

Obr. 8 – Výměna vstupních dveří v památkové zóně. Dům leží na území městské památkové zóny na hranici s městskou památkovou rezervací. Postaven byl na počátku 20. století. Vstupní symetrické dřevěné dvoukřídlové dveře byly vyměněny za asymetrické profilované plastové dveře s nápodobou vitráže. Samotná estetická kvalita dveří je problematická. V kontextu s portálem, rostlinným dekorem a architekturou objektu je osazení takových, finančně nákladných dveří, hrubým zásahem do hodnot objektu. Přímou záležitostí je necitlivost odborného dodavatele dveří k architektonickému ztvárnění vstupního portálu. Výměna dveří byla provedena bez povolení.

Obr. 9 – Výměna vstupních dveří v ochranném pásmu městské památkové rezervace. Dům, jehož dveře byly vyměněny (obr. vpravo) leží na území ochranného pásma městské památkové rezervace. Postaven byl ve dvacátých letech 20. století. Vstupní dveře byly vyměněny za prvek ryze utilitární bez jakýkoliv nároků na architektonické řešení a kompozici. Přesto, že se v tomto případě jedná o ochranné pásmo městské památkové rezervace a tato provedená změna nemůže přímo ovlivnit její kulturní hodnoty, trvalá ztráta kvalitního architektonického prvku je zřejmá. Pro srovnání na obrázku vlevo jsou obdobně repasované vstupní dveře u sousedního objektu dochované z doby výstavby. Výměna dveří byla provedena bez povolení.

padně dalších zámečnických, kovářských, pasířských, truhlářských nebo kamenických prvků. Při hodnocení navrhovaných úprav je potřebné vycházet, nejenom z publikovaných odborných názorů, metodik Národního památkového ústavu, případně metodik jednotlivých obcí, ale především z podrobného poznání daného území. Pravidla nelze jen mechanicky přenášet z jednoho území do druhého, a proto metodiky zpracované a vydané pro hlavní město Praha³⁴ mohou být pro Hradec Králové jen vodítkem.

„Regenerace“ bytového fondu v Hradci Králové v příkladech

Městská památková zóna Hradec Králové je vymezena na části území města, jehož zástavba vznikala v krátkém časovém úseku 20. až 30. let 20. století³⁵ na nezastavěném území „kotliny“ zrušené královéhradecké barokní pevnosti. Zástavba byla přísně regulována městskou technikou kancelářů a má v rozmanitosti jednotný charakter, který určují fasády, okna, dveře a střechy. Uliční fasády do nástupu české architektonické moderny jsou štukové a uplatněním bohatých architektonických prvků často natírané, později převážně ze škrabané nenatírané omítky probrané ve hmotě v kombinaci s „umělým“ kamenem, obklady, režným zdívkem, v mnoha případech režné zdivo nebo obklad převažuje. Ve většině případů sokl staveb je z „umělého“ kamene. Dvorní fasády jsou většími hladké minimálně zdobené případně z režného zdiva z vápenopískových cihel. Okna převážně

Obr. 10 – Zateplení boční fasády v městské památkové rezervaci. Dům leží na území městské památkové rezervace. Postaven byl v roce 1887 podle plánu stavitele Františka Plesníváho pro hostinského Františka Strnada. Boční hladká fasáda bez architektonických detailů a okna byla zateplena kontaktním zateplovacím systémem. V místě římsy je zateplovací systém profilovaný a sleduje její tvar. Vliv na vzhled uliční fasády objektu je minimální. Z pohledu ochrany kulturních hodnot je realizované řešení maximálně přípustným. Fotografie byla pořízena během provádění prací.

Obr. 11 – Zateplení objektu v městské památkové zóně. Dům leží na území městské památkové zóny. Byl postaven v roce 1932 Janem Krausem, podnikatelem staveb Hradec Králové pro Marii Kafkovou. Objekt funkcionalistického slohu po celkové zateplení kontaktním zateplovacím systémem, jehož síla byla přizpůsobena v různých částech objektu na základě minimalizace vlivu na jeho proporce. Změna nepoškodila kvalitní architekturu. Problematická je výměna stávajících dvojítek oken za jednoduchá s izolačním dvojsklem.

Obr. 12 – „Památková péče bez památkářů“. Domy na Pražském předměstí Hradce Králové postavené v prvních desetiletích 20. století. Nejsou prohlášeny za kulturní památku, ani neleží v památkově chráněném území nebo památkově ochranném pásmu. Objekt vlevo je postaven v boční ulici a objekt vpravo na hlavní třídě. Fasády objektů jsou opraveny včetně zachování struktury a profilace architektonických prvků. Okna jsou z doby výstavby objektů repasována, v pravém případě včetně barevných skel.

dřevěná dvojitá se zděnou nebo dřevěnou špaletou, jen výjimečně ocelová nebo dřevěná zdvojená. Střechy převážně do ulice pultové a do dvora ploché³⁶ případně sedlové vždy s hřebem rovnoběžným s ulicí nebo ploché střechy. Následující příklady mapují jednotlivé problémové okruhy (fasády, okna, dveře, zateplení) v památkově chráněných územích. Bohužel je dosud realizováno málo příkladů, které by bylo možné doporučovat jako vzor. Vybrané příklady jsou průřezem řešených problémů, úspěchů i neúspěchů.

Závěr

Z uvedených příkladů vyplývá, že při regeneraci bytového fondu v památkově chráněných územích musejí být vyžadovány kvalitní návrhy od všech zúčastněných, od objednatelů, památkářů i dodavatelů.

V památkově chráněných územích nejsou „malé“ úlohy, kterým není nutné věnovat patřičnou pozornost. I výměna vstupních dveří do domu je nejenom vžitkou majitele, ale dotýká se kvality městského parteru.

„Památková péče bez památkářů“ tj. obnova objektů⁴¹ bez

záahů státní památkové péče naznačuje, že ochrana historické zástavby je i pro mnohé z majitelů hodnotou.

Zdroj: sborník *Regenerace bytového fondu*

1 zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů
2 zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů
3 Jan Falta: *Regenerace bytových domů z pohledu památkové péče*, in: *Regenerace bytového fondu*, Sborník k odborné celostátní konferenci, str. 73 – 83, Praha 2009, ISBN 978-80-7086-001-4 Jan Falta: *Regenerace bytových domů z pohledu památkové péče*, in: *Výstava měst a obcí*, roč. 3, č. 3/2010, str. 37 – 40, Brno 2010, ISSN 1803-4241
4 *Regenerace bytového fondu*, celostátní odborná konference, 10.–11. listopadu 2009, Hradec Králové
5 např. dotační program MČP „Želend úspordám“
6 Magistrát města Hradec Králové, odbor památkové péče
7 míno mladší barevnosti
8 zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů
9 pod pojem „údržba stavby“ resp. udržovací práce se rozumějí práce, jimiž se zabezpečuje dobrý stavební stav stavby, aby nedocházelo ke znehodnocení stavby a o nejvíce se prodávající její užitavelnost (viz § 3 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu – stavební zákon) pozn. zřehod stavby mohou znamenat nejenom udržovací práce, ale pro zjednodušení textu další postupy podle stavebního zákona nejsou zjednodušeny
10 § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

11 bohužel na černobílé fotografii není poškození objektu změnou vzhledu, tak zřejmé
12 zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů
13 obecni úřady obcí s rozšířenou působností nebo krajské úřady v národních kulturních památkách
14 Vlastník kulturní památky je povinen, zamyslí-li provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí (dále jen „obnova“), si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu (§ 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči). Vlastník, správce užívatel nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovitosti kulturní památky, nemohou národní kulturní památku, památkové rezervace, nebo památkovou zónu, je povinen k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénním úpravám, amisačním nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřeviny nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností (§ 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči).
15 zámečné nejsou změna ochranná pásma, ve kterých je povoleno i jejich zřízení a důvodoch, které k tomu vedly, ještě není
16 § 5 odst. 1. zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči – památkové rezervace – území, jehož charakter a prostředí určuje soubor nemovitých kulturních památek, popřípadě archeologických nálezů

17 § 6 odst. 1. zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči – památková zóna – území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významnou kulturní hodnotu.
18 za přístupek může být udělena pokuta až do výše 2 mil. Kč resp. u národních kulturních památek do 4 mil. Kč § 35 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů
19 za správní delikt může být udělena pokuta až do výše 2 mil. Kč resp. u národních kulturních památek do 4 mil. Kč § 39 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů
20 např. včetně soukromých prostor bytů
21 např. krádkáren, kúlen apod.
22 zákonem č. 307/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti od 21. 8. 2008
23 § 6a zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči
24 podle § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči
25 vyhláška č. 420/2008 Sb., kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón
26 podle § 6a zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči
27 k říjnu 2010
28 Karel Kuča, Věra Kučová: *Plány ochrany památkových rezervací a památkových zón, prezentované např. na konferenci SHSČMS „Dědictví nezávadné minulosti a problém současnosti“*, 29.–30. dubna 2010, Uherské Hradiště

29 popř. správce nebo uživatel viz § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči
30 viz § 14 odst. 6a zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči
31 při respektování dalších postupů stanovených zákonem č. 400/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů
32 dalšími podklady může být archivní materiál, doklady ve spisové stavebního úřadu, ikonografie, místní znalost vývoje území a pod.
33 zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů
34 Sborník metodik, Magistrát hlavního města Prahy, Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu, Praha 2009, ISBN 978-80-254-6254-5
35 s přesahy do prvních desetiletí a do 40. let 20. století
36 do dvora jsou objekty většinou o dvě podlaží vyšší a využívají snížené úrovně pevnosti kotliny a vestavbu do dvorní poloviny podkrovi
37 kvalita fotografie je horší, protože fotografie zaměřkých úprav v dobré kvalitě se obtížně chytají
38 v černobílé provedení fotodokumentace nedostatečně ústřeje pokles estetických kvalit objektu
39 osazení vnitřních křidel izolačním dvojsklem je technicky problematické a je výjimec odmitáno, po ročním užívání nebyly zaznamenány problémy s rosením křidel a to ani v zimě
40 stávající okna neumožňovala vyklápat vnitřní křídlo ventilačního křídla, profilace klápačky poskytovala povrchovou úpravu okenního křídla
41 tj. které nejsou památkami, ani neleží v památkově chráněném území, ani v památkově ochranném pásmu